

Het Initiatievenfonds: ondersteuning op maat

Oplegnotitie bij bestuursadvies ID 3320, nr. 15.503849

Aanleiding

In het coalitieakkoord “Utrecht maken we samen” staat dat het leefbaarheidsbudget en het budget flexibel welzijn worden samengevoegd tot een initiatievenfonds, bedoeld voor **‘permanente verbeteringen van de openbare ruimte of vernieuwende initiatieven gericht op zorg en welzijn in de buurt. Dit vanuit het principe van cofinanciering en/of eigen inzet van de initiatiefnemer.’**

Het initiatievenfonds is een van de instrumenten die worden ingezet om optimaal gebruik te maken van de kennis, kracht en kunde van de stad. Om de stadsdemocratie nog verder te bevorderen wordt bovenop de bestaande participatie-instrumenten ook ingezet op stads- en wijkgesprekken, het scheppen van ruimte in de regelgeving, een proef met bewonersinvloed op buurtbudgetten, de ‘right to challenge’ en het wegnemen van obstakels in de gemeentelijke organisatie. Ook wordt vanuit verschillende programma’s gewerkt aan flexibilisering van de begroting (Lokaal Economisch Fonds, fonds voor ruimtelijke initiatieven) om beter te kunnen inspelen op initiatieven vanuit de stad.

Proces

Met gebruikers van het leefbaarheidsbudget en het budget flexibel welzijn en met andere initiatiefnemers is tussen de zomer van 2014 en februari 2015 een intensief participatief traject gevolgd met 13 bijeenkomsten op wijk- en stedelijk niveau, waar ruim 400 mensen aan hebben deelgenomen. Hier is veel input is opgehaald over wat mensen belangrijk vinden om te behouden van de bestaande regelingen en te vernieuwen in het initiatievenfonds. Al deze informatie is te vinden op www.utrecht.nl/wijken-en-participatie/initiatievenfonds/. Het traject is afgerond met een stadsgesprek op 28 januari, waar acht kenmerken van het fonds aan de deelnemers zijn voorgelegd, waarbij men per kenmerk per sms kon stemmen op een van vier varianten. De wethouder wijkgericht werken, participatie en welzijn heeft daarbij aangegeven dat de uitkomsten een zwaarwegende factor zijn bij de besluitvorming. De uitkomsten zijn als bijlage bij het bestuursadvies gevoegd en vormen de basis voor de opgestelde beleidsregel.

Het ‘voorstel kenmerken initiatievenfonds’ dat op basis van het stadsgesprek is opgesteld is op 18 februari aan de vrijwilligersadviesraad (VAR) en aan de wijkraden voorgelegd. Vijf wijkraden en de VAR hebben een advies ingediend. De afzonderlijke reacties zijn bijgevoegd bij het bestuursadvies.

Doel

Doel van de beleidsregel is om maatwerk te kunnen leveren in de financiële ondersteuning van initiatieven waarbij mensen zich inzetten voor elkaar en/of voor hun leefomgeving. Om maatwerk mogelijk te maken wordt gekozen voor:

- de mogelijkheid om ook loonkosten te vergoeden
- geen vooraf gekwantificeerde normen voor de hoogte van de bijdrage uit het fonds, de hoeveelheid te leveren eigen inzet of de hoogte van te vergoeden loonkosten
- eisen aan draagvlak die afhangen van de hoogte van de gevraagde bijdrage
- een opzet waarbij zowel een subsidie als ondersteuning in natura verleend kan worden.

Tijdens het eerste jaar leren we van de ervaringen, zowel intern (kalibreren van de manieren van beoordelen) als extern (overleg met een groep van gebruikers). Zo nodig leiden deze ervaringen tot andere of aanvullende regels.

Omvang

Het initiatievenfonds ontstaat door per 1 juli 2015 de budgetten van het leefbaarheidsbudget en het budget flexibel welzijn samen te voegen. Op jaarbasis is vanuit het leefbaarheidsbudget netto EUR 3,5 miljoen beschikbaar. Vanuit het budget flexibel welzijn is op jaarbasis EUR 0,7 miljoen beschikbaar. Het initiatievenfonds heeft daarmee een omvang van EUR 4,2 miljoen per jaar.

In de eerste helft van 2015 is 2/3 deel van dit bedrag of EUR 2,8 miljoen verplicht in het leefbaarheidsbudget en het budget flexibel welzijn. De omvang van het initiatievenfonds bedraagt voor de periode 1 juli – 31 december 2015 daarom (EUR 4,2 miljoen – EUR 2,8 miljoen =) EUR 1,4 miljoen.

Verdeling

Voor stedelijke, bovenwijkse initiatieven wordt een bedrag van EUR 0,7 miljoen op jaarbasis gereserveerd; Het overige deel, EUR 3,5 miljoen op jaarbasis, wordt verdeeld over de wijken. Voor de periode 1 juli – 31 december 2015 gaat het om 1/3 deel hiervan, oftewel EUR 233.333 voor stedelijke en EUR 1.166.667 voor wijkinitiatieven.

Bij de verdeling over de wijken speelt ook het aantal inwoners een rol. Om de verschillen niet te groot te laten worden wordt per wijk een basisbedrag van EUR 200.000 ter beschikking gesteld en de rest naar rato van het aantal inwoners verdeeld.

Als het beroep dat gedurende het jaar op het fonds gedaan wordt sterk uiteenloopt wordt het resterende budget in de loop van het jaar over de stad en de wijken herverdeeld.

Maximum bedrag

Om zoveel mogelijk initiatieven te kunnen ondersteunen wordt een maximumbedrag gehanteerd. Per initiatief kan men maximaal een bedrag van EUR 50.000 euro per jaar aan ondersteuning krijgen.

Ondersteuning in principe voor maximaal 3 jaar

Om ook nieuwe initiatieven te kunnen ondersteunen wordt een initiatief maximaal drie jaar uit het initiatievenfonds ondersteund. Uitzonderingen hierop vormen aanvragen voor kosten van bewonersorganisaties, buurt- en wijkkranten en jaarlijks terugkerende evenementen zoals activiteiten voor koningsdag. Deze kunnen langer dan drie jaar ondersteund worden. 3

Eigen inzet

Bij het optimaal benutten van de kennis, kracht en kunde van de stad past dat mensen eigen inzet leveren voor het realiseren van hun initiatief. Het college vindt het stimuleren van deze vrijwillige inzet belangrijk.

Bij initiatieven gericht op de openbare ruimte waarbij investeringen aan de orde zijn (bijvoorbeeld in verkeersdrempels of fietsklemmen) betekent dat dat met initiatiefnemers het gesprek wordt aangegaan over hoe zij zich kunnen inzetten voor de aanpak van het probleem waaraan de investering in de openbare ruimte een bijdrage levert. Bijvoorbeeld als verkeersouder (bij een verkeersdrempel), door een opruimactie te organiseren voor fietswrakken (bij een fietsklem), of door zich op een andere manier voor de buurt in te zetten.